

**ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΤΑΚ**

ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2014-2020

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων που δημιούργησε.

Η ΓΓΕΤ συνέβαλε δυναμικά στην κατάρτιση του συνολικού στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης της χώρας σε ότι αφορά στον τομέα της Έρευνας της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας (Ε&Τ&Κ), έχει δε την ευθύνη για την υλοποίηση του Θεματικού Στόχου 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας».

Η αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ, μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας, προβλέπει την υλοποίηση 7 τομεακών και 13 περιφερειακών προγραμμάτων.

Η Κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται στα 19,7δισ € ενώ η συνολική δημόσια δαπάνη ανέρχεται περίπου στα 24,6 δισ €.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΕΠΑΝΕΚ» αποτελεί το Βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για δραστηριότητες Έρευνας-Τεχνολογικής Ανάπτυξης-Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) για την περίοδο 2014-2020.

Οι βασικές πολιτικές Ε.ΤΑ.Κ. που υλοποιήθηκαν μέχρι σήμερα, παρά την πληθώρα των δράσεων, των έργων που εκπονήθηκαν και της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, λόγω των γενικότερων διαρθρωτικών αδυναμιών που χαρακτηρίζουν το ελληνικό σύστημα Ε.ΤΑ.Κ., δεν είχαν την ανάλογη αποτελεσματικότητα, κυρίως σε όρους προστιθέμενης αξίας, πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων και οφελών βιωσιμότητας.

Στη νέα προγραμματική περίοδο οι προτεραιότητες της πολιτικής για την έρευνα και την καινοτομία, συνδέονται άμεσα με τον εντοπισμό και την υποστήριξη εκείνων των ερευνητικών, καινοτομικών και οικονομικών δραστηριοτήτων, στις οποίες η Ελλάδα μπορεί να δημιουργήσει νέα ή και να αναβαθμίσει υπάρχοντα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Καθοριστικό επομένως στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η διαμόρφωση μιας νέας στρατηγικής, της Εθνικής Στρατηγικής Ε&Τ για την Έξυπνη Εξειδίκευση μέσω της οποίας πραγματοποιείται ο προσδιορισμός συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και προτεραιοτήτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ανέλαβε τη διαμόρφωση της Στρατηγικής Έρευνας και
Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) που
αποτελούσε εκ των προτέρων προϋπόθεση
(αιρεσιμότητα /ex ante conditionality) για την
ενεργοποίηση του προϋπολογισμού των δραστηριοτήτων
Έρευνας-Τεχνολογικής Ανάπτυξης-Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) του
Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΕΠΑΝΕΚ».

- Η Εθνική RIS3 εγκρίθηκε με την υπ. αρ. 82193/ΕΥΣΣΑ 1810/4-8-2015 ΚΥΑ του Υπ. Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού και του αν. Υπ. Έρευνας.

Η Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation - RIS3) είναι μια ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Συνδέει την έρευνα και καινοτομία με την οικονομική ανάπτυξη με νέους τρόπους όπως είναι η επιχειρηματική ανακάλυψη και στοχεύει στην

- **αναδιοργάνωση παραδοσιακών τομέων** μέσω της στροφής σε υψηλής προστιθέμενης αξίας δραστηριότητες, νέες αγορές ή αλυσίδες αξίας
- **στον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων επιχειρήσεων** μέσω της υιοθέτησης και της διάχυσης των νέων τεχνολογιών
- στην διαφοροποίηση με όχημα την τεχνολογία και την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω καινοτομιών καθώς και
- **στην διερεύνηση νέων μορφών καινοτομίας** όπως η ανοιχτή και φιλική προς τον χρήστη καινοτομία και η κοινωνική καινοτομία και η καινοτομία υπηρεσιών

Τι σημαίνει Έξυπνη εξειδίκευση???

Έξυπνη εξειδίκευση σημαίνει εντοπισμός των μοναδικών χαρακτηριστικών και μέσων κάθε χώρας και περιφέρειας, αναδεικνύοντας τα συγκριτικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά τους και συγκεντρώνοντας τοπικούς παράγοντες και πόρους γύρω από ένα όραμα για το μέλλον τους, που άγεται από την αριστεία και την εξωστρέφεια».

Βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό και την επιτυχημένη εφαρμογή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί η Επιχειρηματική Ανακάλυψη δηλαδή, ο εντοπισμός επιχειρηματικών ευκαιριών και η μετατροπή τους σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρει η έρευνα και η καινοτομία. Ο όρος **‘ανακάλυψη’** υπονοεί πως η έξυπνη εξειδίκευση **δεν είναι μόνο η ανεύρεση των ανταγωνιστικών κλάδων ή υποκλάδων** στον παρόντα χρόνο **αλλά και η επένδυση σε παραγωγικά ή τεχνολογικά πεδία τα οποία είτε λανθάνοντα είτε αναδυόμενα**, είτε από μόνα τους, είτε συνεργαζόμενα, οδηγούν σε παραγωγή νέας αξίας ή ανάδειξη ευκαιριών των οποίων η αξιοποίηση οδηγεί σε ανάπτυξη και αύξηση της απασχόλησης. Δεν πρόκειται για μια απλή καινοτομία, αλλά για **μια προσπάθεια ανακάλυψης του τι θα μπορούσε να κάνει ένας τομέας/κλάδος της οικονομίας (ή ένα υποσύστημα του) σε ό,τι αφορά στην έρευνα και στην καινοτομία, προκειμένου να βελτιώσει την κατάσταση του.**

Πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάδειξη των τεχνολογικών προτεραιοτήτων έχουν οι επιχειρήσεις και οι παραγωγικοί φορείς.

Η επιχειρηματική ανακάλυψη είναι μια συμμετοχική, δυναμική διαδικασία διαβούλευσης όλων των παραγόντων που συγκροτούν το οικοσύστημα καινοτομίας που αποσκοπεί στον εντοπισμό κρίσιμων δραστηριοτήτων που συνδέουν την έρευνα και την καινοτομία με την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, αξιοποιώντας τις ιδιαιτερότητες και δυνατότητες της χώρας .

Για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης, σε εθνικό επίπεδο, η ΓΓΕΤ προχώρησε στη σύσταση και λειτουργία των ακόλουθων 8 Πλατφορμών Καινοτομίας στους αντίστοιχους τομείς προτεραιότητας Εθνικής Στρατηγικής της χώρας.

- 1. Αγρο-διατροφή**
- 2. Βιοεπιστήμες, Υγεία - Φάρμακα,**
- 3. Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών**
- 4. Ενέργεια**
- 5. Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη**
- 6. Μεταφορές**
- 7. Υλικά – κατασκευές**
- 8. Πολιτισμός – Τουρισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες**

Οι Πλατφόρμες καινοτομίας αποτελούν τους βασικούς πυρήνες της διαβούλευσης συγκεντρώνοντας εκπροσώπους από τις επιχειρήσεις του κλάδου ή του τομέα, τα ερευνητικά κέντρα, τα Πανεπιστήμια, τους τεχνολογικούς φορείς, χρηματοδοτικούς οργανισμούς, συναρμόδια Υπουργεία και Περιφέρειες.

Θα συμβάλλουν στην περαιτέρω εξειδίκευση των τομέων και στην ανάδειξη των κρίσιμων ερευνητικών πεδίων/τεχνολογιών και των κατάλληλων εργαλείων πολιτικής, καθώς και των συνεργειών μεταξύ των τομέων εξειδίκευσης.

Στην πρώτη περίοδο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης που πραγματοποιήθηκε το 2013-15, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων των πλατφορμών απετέλεσαν την πρώτη ύλη για μια μεγαλύτερη εστίαση και κατ' αρχήν εξειδίκευση δραστηριοτήτων, οι οποίες **αποτυπώθηκαν ως προτεραιότητες της εγκεκριμένης έκδοσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.** Ωστόσο, **η Επιχειρηματική Ανακάλυψη είναι μια διαδικασία δυναμική και εξελικτική, η οποία θα εφαρμοστεί σε όλη την διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014-20 και συνδέεται αμφίδρομα με το συνολικό μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.**

Για το λόγο αυτό χρειάστηκε να θεσπιστεί ένας μηχανισμός εφαρμογής της σε σταθερή βάση, με καλύτερη οργάνωση, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αλλά και ευρύτερη κινητοποίηση.

Για το σκοπό αυτό, **κατά τη δεύτερη περίοδο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης** που ξεκίνησε στα τέλη του 2015, **για κάθε Πλατφόρμα Καινοτομίας, ορίσθηκε ολιγομελής Συμβουλευτική Ομάδα** η οποία απαρτίζεται από εμπειρογνώμονες με σημαντική δραστηριότητα στον τομέα, προερχόμενους τόσο από τον παραγωγικό όσο και από τον ερευνητικό χώρο.

Για κάθε Πλατφόρμα ορίσθηκε επίσης Επιστημονικός Υπεύθυνος στέλεχος της ΓΓΕΤ ή από τα εποπτευόμενα ερευνητικά κέντρα, (κάτοχος μεταπτυχιακού ή /και διδακτορικού διπλώματος με κατάλληλη ειδικότητα) ο οποίος αναλαμβάνει τον συντονισμό, οργάνωση και λειτουργία της πλατφόρμας σε συνεργασία με την Συμβουλευτική Ομάδα του τομέα και την αρμόδια Διεύθυνση/ Τμήμα Προγραμματισμού της ΓΓΕΤ.

Η πλατφόρμα διαβούλευσης στον Τομέα Πολιτισμού-Τουρισμού-ΔΒ εστιάστηκε κατά το προηγούμενο διάστημα κυρίως στον Τουρισμό, δίνοντας σημαντικά αποτελέσματα που αναδεικνύουν την αλληλεπίδραση Τουρισμού-Πολιτισμού.

Στόχος είναι επομένως στη σημερινή φάση η περαιτέρω εξειδίκευση των προτεραιοτήτων του τομέα, που αποτυπώνονται στην Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, με επέκταση παράλληλα της διαδικασίας στο χώρο των Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΔΒ).

Λόγω πολυπλοκότητας και ευρύτητας του τομέα προτάθηκε η διαμόρφωση αρχικά 3 Ομάδων Εργασίας στους ακόλουθους χώρους που χαρακτηρίζονται από δραστηριότητες ανάπτυξης Ε&Τ, έχουν δυνατότητες αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων και αποτελούν πρόκληση για συνέργειες με το οικοσύστημα Πολιτισμού-Τουρισμού.

- Τεχνολογικές εφαρμογές** (gaming, Augmented reality, digitizing, κλπ).
- Οπτικοακουστικά μέσα-πολυμέσα-κινηματογράφος** (εικόνα, ήχος, μουσική, 2D, 3D, animation, φωτισμός, παραγωγή, διαφήμιση, κλπ.)
- Σχέδιο-καινοτόμα πολιτιστικά προϊόντα** (γραφιστικό, ψηφιακό, αρχιτεκτονικό, βιομηχανικό, μόδας, διακόσμησης/κοσμήματος, κλπ).

Οι Ομάδες, θα αποτελέσουν μια δυναμική οντότητα αλληλεπίδρασης, διαβούλευσης και συνεργασίας με το ερευνητικό οικοσύστημα και τον παραγωγικό τομέα και θα πλαισιωθούν, ανάλογα με της ανάγκες της συζήτησης, από εμπειρογνώμονες - εισηγητές διαφόρων κλάδων του χώρου.

Σκοπός τους θα είναι :

- **η συγκέντρωση στοιχείων** που θα αποτυπώνουν **τη δυναμική** (κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων-δημιουργών, οικονομικά στοιχεία, κλπ), **τις προτεραιότητες και τις προοπτικές εξέλιξης κάθε κλάδου**
- ο εντοπισμός τομέων αιχμής και η προετοιμασία κειμένου **που θα περιλαμβάνει προτάσεις για την** επιλογή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων οι οποίες, μέσω της αξιοποίησης της Έρευνας -Τεχνολογίας και Καινοτομίας, **θα καλύψουν ανάγκες /κενά της αγοράς, θα μπορέσουν να προκαλέσουν διαθρωτικές αλλαγές στις επιχειρήσεις και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα τους**
- η ανάδειξη των κρίσιμων ερευνητικών πεδίων/τεχνολογιών και των κατάλληλων εργαλείων για την υλοποίηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων **οι οποίες τεκμηριωμένα θα αποβλέπουν:**
 - **στην ανάπτυξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας** -λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς τάσεις, **στην παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, στη δημιουργία εξαγωγικής προοπτικής**
 - **στην ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της χώρας και την περαιτέρω ανάπτυξη της Πολιτιστικής & Τουριστικής Βιομηχανίας** μέσω της δημιουργίας ανταγωνιστικών προϊόντων-υπηρεσιών, υψηλού αισθητικού ή συμβολικού χαρακτήρα που η χρήση τους θα προσφέρει τη δυνατότητα απόλαυσης νέων εμπειριών.

Παράλληλα, ανάλογα με την πορεία των εργασιών των Ομάδων, θα διαμορφωθεί, μια ενιαία Συμβουλευτική Ομάδα (Σ.Ο.), η οποία θα απαρτίζεται από εκπροσώπους των Ο.Ε. και θα πλαισιωθεί αντίστοιχα, ανάλογα με τις ανάγκες του έργου της με εμπειρογνώμονες του χώρου. Η Σ.Ο. θα αποτελέσει μία δυναμική οντότητα η οποία, ανάλογα με την πορεία των προγραμμάτων, με τα νέα δεδομένα και τις ανάγκες της χώρας, θα λειτουργεί διορθωτικά σε περιπτώσεις αστοχιών, θα επαναπροσδιορίζει τον αρχικό σχεδιασμό προτείνοντας νέες δράσεις, διασφαλίζοντας την αντιπροσωπευτικότητα του, και θα ανατροφοδοτεί την Εθνική και τις Περιφερειακές RIS3.

Στόχος της Σ.Ο. θα είναι η προτεραιοποίηση των δράσεων, που προτάθηκαν από τις Ο.Ε., η τελική επιλογή των μέσων υλοποίησης-εφαρμογής των δράσεων, η οριστικοποίηση του κειμένου των προκηρύξεων, ο επιμερισμός του προϋπολογισμού και η διαμόρφωση των χρονοδιαγραμμάτων των επιμέρους διαδικασιών.